

Wyraźny wzrost bezrobocia jest mało prawdopodobny
Wiosna 2023 roku pod znakiem wydarzeń targowych
Rumunia – nowy(?) kierunek dla małopolskiego eksportu

BUSINESSⁱⁿ MAŁOPOLSKA

REGIONALNE WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

GRUDZIEŃ 2022 | NR 25

NAGRODA GOSPODARCZA WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

WULKAN POZYTYWNEJ ENERGII

**SPORT JUŻ NIERAZ POKAZAŁ,
ŻE MA OGROMNĄ MOC**

strony 10-11

**KPT BLIŻEJ
PRZEDSIĘBIORCÓW**

strony 12-13

**EPICVR. WIRTUALNA
RZECZYWISTOŚĆ W BIZNESIE**

strona 18

MAŁOPOLSKA

w prezencie

www.malopolska.pl

Spis treści

(8-9)
Nagroda Gospodarcza Województwa Małopolskiego
– Świat zawsze potrzebował dialogu i wymiany poglądów, dziś jednak wszyscy jesteśmy świadomi, że ta potrzeba stała się jeszcze silniejsza. Wierzę, że Krynica Forum na stałe wpisze się w kalendarz ważnych i inspirujących spotkań służących poszukiwaniu rozwiązań problemów, przed którymi stoi obecnie Polska, Europa oraz świat – mówi Witold Kozłowski, marszałek województwa małopolskiego

(10-11)
Sport już nieraz pokazał, że ma ogromną moc
280 prelegentów, 71 paneli dyskusyjnych, 8 bloków tematycznych, 6 scen – oto najkrótsza wizytówka I Europejskiego Kongresu Sportu i Turystyki, który odbył się w Zakopanem. Pierwsze takie spotkanie, od 18 do 20 października, byłych i obecnych mistrzów sportu oraz trenerów, ludzi ze świata biznesu, polityki i mediów odbyło się w Nosalowym Dworze

(4-6)

Wyraźny wzrost bezrobocia jest mało prawdopodobny

(7)

Wiosna 2023 roku pod znakiem wydarzeń targowych

(12-13)
Krakowski Park Technologiczny bliżej przedsiębiorców

(14-15)
RUMUNIA – nowy(?) kierunek dla małopolskiego eksportu

(16)
Przedsiębiorcy z Francji, Rumunii i Małopolski na giełdzie kooperacyjnej

(16)
W Muzeum Lotnictwa rozmowy o inwestycjach i eksporcie

(17)
Tydzień Przedsiębiorczości

(18)
EpicVR. Wirtualna rzeczywistość

(18)

Zdjęcie na okładce:
123rf

WYDAWCA

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Departament Nadzoru Właścicielskiego i Gospodarki Zespół ds. Marketingu Regionalnej Gospodarki
ul. Raclawicka 56, 30-017 Kraków

KOLEGIUM REDAKCYJNE

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Andrzej Bańka
redaktor naczelny

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Jerzy Kopec

Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego SA
Miłosz Mleczek

Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o.
Krystyna Sadowska

REDAKCJA

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Edyta Spyrzyńska

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Jacek Lach

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Patrycja Krasieńska-Żywczyk

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Jerzy Fugas

Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego SA
Jacek Adamczyk

Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o.
Barbara Wityńska-Siącz

Marek Długopolski
Paulina Szymczewska

DRUKARNIA

Leyko sp. z o.o.

Wyraźny wzrost bezrobocia jest mało prawdopodobny

– Nawet w sytuacji znacznego spowolnienia w Europie, przedsiębiorstwa działające w skali międzynarodowej będą ograniczać produkcję w Polsce w ostateczności – bo tutaj produkują najtaniej. Równocześnie zaś firmy stabilniejsze i myślące przyszłościowo wykorzystają obecne zawirowania do przyciągnięcia pracowników z firm mniej stabilnych

– mówi dr MARCIN MROWIEC, ekonomista,

koordynator makroekonomiczny Europejskiego Kongresu Finansowego, wcześniej przez 12 lat był Głównym Ekonomistą Banku Pekao SA

– Koniec roku to czas, kiedy zastanawiamy się, co nam przyniesie ten kolejny. Zaczniemy od otoczenia zewnętrznego. Jaki wzrost gospodarczy oczekiwany jest w krajach Unii Europejskiej?

– Jeśli chodzi o UE jako całość, prognozy mówią o recesji rzędu 0,5-0,8% r/r w całym roku, przy ujemnej pierwszej połowie i dodatniej drugiej. Jeśli spojrzeć na gospodarkę, której sytuacja najbardziej rzutuje na nas bezpośrednio, czyli na Niemcy, to oczekiwana jest recesja rzędu 1,2-1,5%.

– A jeśli chodzi o USA?

– Podobnie, choć tutaj oczekiwania są w granicy pomiędzy zero a 1% spadku PKB.

– Skąd to hamowanie?

– Zasadniczym czynnikiem jest „wstrząs” inflacji w gospodarstwie – ona „zjada” znaczną część realnej siły nabywczej go-

spodarstw domowych, co powoduje, że realnie konsumpcja „nie ma z czego” rosnąć. Podstawowe towary – takie jak żywność i energia (rachunek za gaz, prąd i benzynę) – są wyraźnie droższe, a nie jest łatwo znacząco ograniczyć ich spożycie, więc większe sumy wydane na zaspokojenie podstawowych potrzeb oznaczają, że brakuje pieniędzy na inne wydatki. Drugi istotny element to to, że wzrost stóp procentowych uderza w gospodarstwa domowe, które obsługują kredyty hipoteczne – ale też w firmy, które muszą mierzyć się z wyższymi kosztami obsługi swojego zadłużenia. To wszystko już teraz oddziałuje wuję na gospodarkę, ale w pełni zacznie ujawniać się w przyszłym roku. Pamiętajmy, że główne banki centralne (Europejski Bank Centralny, Fed w USA), w reakcji na przyspieszenie inflacyjne, dokonały bardzo dużego podniesienia stóp procentowych w bardzo krótkim czasie.

– Jak bardzo wzrosły i ile jeszcze wzrosną stopy procentowe Europejskiego Banku Centralnego i Fed?

– Główna stopa procentowa ECB od marca 2016 roku do lipca 2022 roku wynosiła 0,25% – obecnie wynosi 2,25% i oczekuje się, że w najbliższych miesiącach może wzrosnąć w okolice 3%. Jeśli chodzi o stopę Fed, to jeszcze na początku roku była ona utrzymywana w pobliżu zera – natomiast obecnie utrzymywana jest w przedziale 3,75-4,00%. Dawnio w takim tempie nie podnoszono stóp – i to bardzo zła wiadomość np. dla rynku mieszkaniowego, który w ostatnich latach napędzany był kredytem o bardzo niskim oprocentowaniu – teraz to się szybko zmieniło.

– Co jeszcze ciąży gospodarkom?

– Oczywiście wysokie ceny energii. Nie tylko na poziomie gospodarstw domowych, o czym wspominałem,

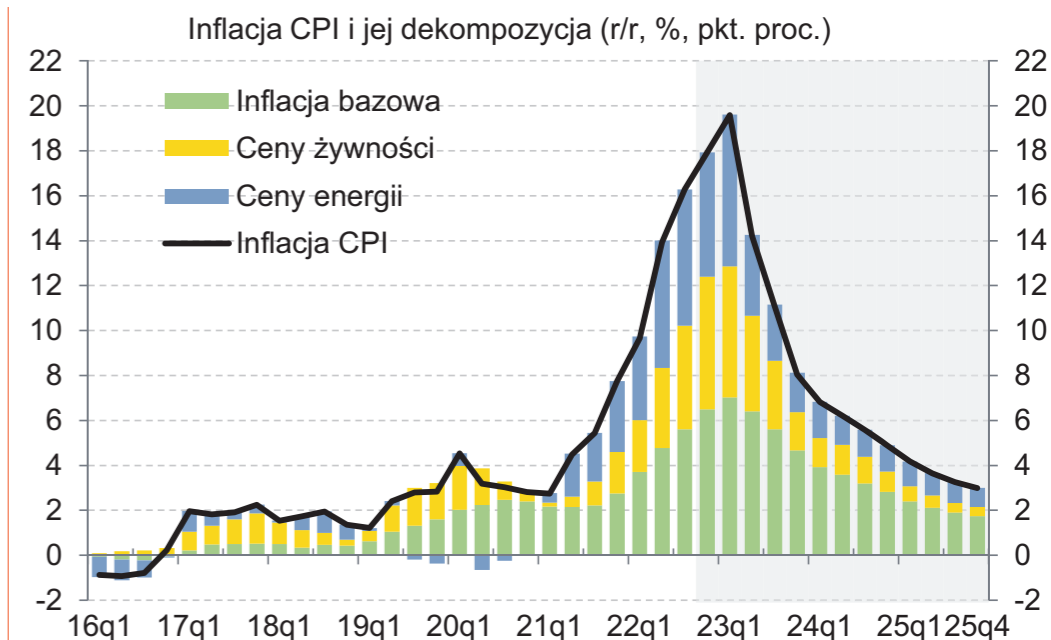
ale bardzo szkodzą one także przemysłowi. Co prawda ceny energii w Europie wyraźnie spadły w ostatnich tygodniach od szczytów notowanych latem – ale i tak są kilkakrotnie wyższe niż w 2020 roku czy latach poprzednich. Przykładowo, kontrakty TTF na cenę gazu z dostawą w hubie w Holandii, w latach poprzednich wahały się pomiędzy kilkanaście a dwadzieścia kilka euro za 1 megawat. W czasie lockdownów ceny spadły nawet poniżej 4 euro – a latem tego roku w szczycie notowania sięgnęły ponad 300 euro, by obecnie wahać się w okolicy około 120 euro. Tak więc nawet po spadkach ceny są trzy razy wyższe niż w poprzednich latach – i te wysokie ceny energii będą ograniczać konkurencyjność firm europejskich względem „reszty świata”, gdyby ta sytuacja miała się utrzymać na dłużej.

– Przejdźmy w takim razie na krajowe podwórko. Zaczniemy od inflacji, pustoszącej nasze kieszenie. Kiedy zobaczymy jej szczyt?

– Najprawdopodobniej szczyt zobaczymy w pierwszym kwartale 2023 roku, moim zdaniem powyżej 20% rok do roku. To zła wiadomość. Lepsza jest taka, że kolejne miesiące powinny przynieść stopniowy spadek tempa inflacji – z naciskiem na słowo „stopniowy”. Niestety, inflacja „rozlała się” na wszystkie kategorie: rosną ceny energii, żywności oraz inflacja bazowa. Co gorsza, dotychczasowe wzrosty cen surowców, energii, usług obcych, jak i wynagrodzeń będą przekładane na koszty produkcji obecnie w toku – więc przyszłe ceny towarów i usług na półkach będą miały wbudowaną inflację, która już się wydarzyła na poziomie producenta, ale jeszcze nie doszła w całości do cen konsumenckich. To wszystko razem wzięte oznacza, że nieestety, średnia inflacja w 2023 roku nie będzie istotnie odbiegać od tej w 2022 roku. W tym roku średnia inflacja wyniesie około 14-15%, w przyszłym około 14%. W ciągu dwóch lat z każdej złotówki „wyparuje” prawie jedna trzecia jej wartości. To bardzo dużo.

– Kiedy inflacja zejdzie do jakichś akceptowalnych poziomów, powiedzmy do celu inflacyjnego Rady Polityki Pieniężnej, czyli poniżej 3,5%?

– Dobre pytanie. Nie wiem czy ktoś zna odpowiedź, na którą postawiłby własne pieniądze. Ale jeśli wierzyć Projekcji Inflacji NBP, to CPI powinno zejść w granice celu gdzieś w okolicy roku 2025.

– A dlaczego tak długo ma to trwać? Czy inflacja to tylko i wyłącznie konsekwencja wojny na Ukrainie?

– Wojna na Ukrainie przełożyła się na wzrost cen energii, o którym rozmawialiśmy na początku. Wzrost cen gazu przełożył się na wzrost cen nawozów sztucznych, co z kolei albo podnosi ich ceny, albo skłoniło rolników do rezygnacji z nawozów, co oznaczać będzie niższe plony. Wszystkie te elementy oraz ograniczenia w dostawach ropy naftowej z Rosji (na skutek embarga) przekładają się na wyższe ceny jej transportu innymi metodami. To wszystko rzeczywiście przekłada się na wzrost cen energii i żywności. Natomiast to oczywiście nie wszystko. Musimy pamiętać, że obecny impuls inflacyjny „trafił na żywną glebę” – pieniądź, który wykreowano w czasie pandemii na różnego rodzaju „tarcze” był de facto opłatą za przestoje firm. Mielśmy więc wzrost podaży pieniądza i spadek podaży produktów, bo firmy częściowo były zamknięte. Post-COVIDową inflację i tak byśmy mieli – ale teraz została zmultiplikowana przez skutki wojny.

– A jakie są perspektywy wzrostu gospodarczego w Polsce?

– Niestety, będzie u nas działał ten sam mechanizm kurczenia się realnej siły nabywczej na skutek wzrostu inflacji, za którą nie nadążają ani płace, ani renty i emerytury, z jakim mamy do czynienia na Zachodzie. Jeśli do spadku realnych dochodów dołożymy rekordowo niskie wskaźniki nastrojów krajowych konsumentów, to będziemy mieli sytuację, w której konsument ma ograniczoną realną siłę nabywczą, a do tego niską skłonność do wydawania pieniędzy. To oznacza kurczenie się konsumpcji prywatnej, co najmniej w pierwszej połowie 2023 roku. Silny wzrost inflacji i niemożność przekładania jej w pełnej skali na ceny wytwarzanych dóbr i usług oznacza kurczenie się marż przedsiębiorstw. Znaczna część z nich wchodzi w tryb przetrwania trudnego czasu – co oznacza między innymi rezygnację albo odkładanie na dalszą przyszłość planów inwestycyjnych. Inwestycje to istotny filar wzrostu gospodarczego – a co najmniej w pierwszej połowie roku będą słabe. To wszystko składa się na obraz ujemnego PKB w pierwszym i drugim kwartale.

FOT. 123RF

- Jak bardzo ujemnego?

- Moim zdaniem w pierwszym kwartale 2023 roku możemy zobaczyć spadek PKB rządu 3-5%, szczególnie jeśli wziąć pod uwagę, że baza odniesienia z tego samego kwartału 2022 roku jest wysoka - w tym roku notowaliśmy wzrost 8,6% r/r. Drugi kwartał powinien przynieść poprawę, ale i tak należy zakładać spadek PKB rok do roku. W skali całego roku obawiam się recesji rządu 1-2%, i to przy założeniu, że nie spadną na nas jakieś dodatkowe szoki, na przykład typu dalsza eskalacja wojny na Ukrainie i napływy kolejnych milionów uchodźców.

- Inflacja mocno w górę i nie wiadomo kiedy koniec. Wzrost gospodarczy w dół - prawdopodobna recesja w 2023. Czy są jakieś dobre informacje z gospodarki?

- Jest ich obecnie niewiele, ale jednak są. Zwróciłbym uwagę na rynek pracy. Pojawiają się głosy mówiące, że „albo wysoka inflacja, albo wysokie bezrobocie”. Moim zdaniem to jest fałszywa alternatywa. Jeśli spojrzeć na dane z Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności, to okaże się, że mamy obecnie najniższy od 1990 roku poziom stopy bezrobocia: 2,6%. Równocześnie jest to prawie najniższy poziom bezrobocia w całej Unii Europejskiej - tylko Czesi z 2,4% notują nieznacznie lepszy wynik. Z praktycznego punktu widzenia, biorąc pod uwagę niedoskonałości pomiaru, można przyjąć, że mamy najniższe bezrobocie w Unii Europejskiej...

- To sytuacja zasadniczo inna niż np. 20 lat temu, kiedy mieliśmy bezrobocie najwyższe w Europie, na poziomie około 20%.

- To prawda. Z ekonomicznego punktu widzenia znaleźliśmy się w sytuacji, w której bezrobocie osiągnęło poziom naturalny („nie pracują ci, którzy nie chcą”), zaś w dużych miastach najprawdopodobniej bezrobocie jest już niższe od poziomu naturalnego. To oznacza, że duży, wyraźny wzrost bezrobocia, jest mało prawdopodobny - wyjąwszy jakieś totalnie katastroficzne scenar-

iusze. Firmy zdają sobie sprawę z trudności ze znalezieniem specjalistów i raczej dążyć będą do innych sposobów ograniczania kosztów (np. praca przez część tygodnia) niż zwolnienia. Oczywiście, w branżach szczególnie dotkniętych obecną sytuacją - np. w budownictwie - sytuacja będzie inna, ale w skali całej gospodarki wzrost bezrobocia powinien być umiarkowany i przejściowy. Szczególnie jeśli wziąć pod uwagę, że płace w Polsce wciąż należą do najniższych w Europie. Jeśli spojrzeć na godzinowe stawki płac w przemyśle, to w 2021 roku (najświeższe dostępne dane, kolejne poznamy na początku grudnia) w Polsce płacono przeciętnie 11,5 euro za godzinę - podczas gdy w Niemczech 37,2 euro, a we Francji 37,9 euro. Nawet w Czechach i na Słowacji stawki są wyższe - odpowiednio 15,3 oraz 14,2 euro za godzinę pracy. To oznacza, że nawet w sytuacji znacznego spowolnienia w Europie firmy działające w Polsce w ostateczności - bo tutaj produkują najtaniej. Równocześnie zaś firmy stabilniejsze i myślące przyszłościowo wykorzystują obecne zawirowania do przyciągnięcia do siebie pracowników z firm mniej stabilnych.

- A co możemy powiedzieć o perspektywach dla złotego. Cały czas jest dość słaby. Czy można oczekiwać, że będzie się wzmacniał?

- Obawiam się, że pierwszy kwartał przyszłego roku może być ciężki dla złotego. Zestaw czynników makroekonomicznych nie będzie sprzyjać naszej walucie. Po pierwsze, prawdopodobne jest negatywne zaskoczenie, jeśli chodzi o tempo wzrostu gospodarczego - co rzutowałoby także na przychody budżetowe i potrzeby pożyczkowe Skarbu Państwa. Mammy dość wysoki deficyt w obrotach handlowych z zagranicą. Mammy dość wysoki deficyt budżetu państwa - i coraz mniej transparentną sytuację finansów publicznych - różne wydatki zapisywane są poza budżetem centralnym, co czyni ocenę finansów państwa coraz trudniejszą. Będziemy mieli bardzo wysoką inflację w pierwszym kwartale - i wciąż bardzo mocno

ujemne realne stopy procentowe. Oprócz tego jesteśmy teraz państwem frontowym - i wiadomości z frontu wojny Rosja-Ukraina najbardziej mogą szkodzić złotemu. Taki zestaw czynników z reguły oznacza presję na osłabienie waluty. Gdyby do tego dołożył się jakiś negatywny impuls z rynków globalnych czy też np. dalsza eskalacja wojny, to może przełożyć się na popchnięcie notowań EURPLN powyżej 5... Dużo zależy będzie także od polityki fiskalnej rządu, szczególnie że to rok wyborczy. Inwestorzy zdają sobie sprawę z tego, że w takim okresie rządowi szczególnie trudno jest zaciskać pasa. Gdybyśmy usłyszeli o wdrażaniu kolejnych pomysłów rozdawniczych, to byłby to kolejny element presji na naszą walutę, i to nie tylko w pierwszym kwartale 2023 roku. Mniejmy nadzieję, że tak nie będzie.

Godzinowe stawki płac w przemyśle (2021 r.)

FOT. MARR

Wiosna 2023 roku pod znakiem wydarzeń targowych

Hiszpania, Niemcy i Czechy to kierunki, które Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego wybrała w 2023 roku do zaprezentowania oferty gospodarczej regionu i małopolskich przedsiębiorców podczas wydarzeń targowych.

W czasach, gdy większość spotkań biznesowych przenosi się do internetu, potrzeba bezpośrednich spotkań przedsiębiorców, uścisku dłoni i osobistego zweryfikowania jakości prezentowanych ofert ma szczególne znaczenie. Zwłaszcza w czasie targów.

Z własnego doświadczenia widzimy, że po dwóch latach naznaczonych pandemią osobiste spotkania w halach wystawowych, poznanie najnowszych trendów i spojrzenie w przyszłość, to elementy budujące znaczenie udziału w tego typu wydarzeniach wystawienniczych.

Targi napędzają biznes

Podczas tegorocznych Mobile World Congress czy Hannover Messe dało się zauważyć, że targi, jako miejsce nawiązywania bezpośrednich kontaktów, pozostają kluczowym czynnikiem napędzającym biznes w nadchodzących latach.

Udział w międzynarodowych targach to najlepszy sposób na znalezienie nowych klientów, dystrybutorów naszych towarów czy usług poza granicami kraju. Na targach należy się pokazywać i to z jak najlepszej strony. Poza tym obecność na targach wzmacnia istniejące kontakty, pozwala na bezpośrednią wymianę doświadczeń między wystawcą a potencjalnym kontrahentem. Zatem osobiste spotkanie daje większą możliwość do przekonania klienta, że to właśnie nasz produkt, a nie oferta konkurencji, jest wart zainteresowania.

Targi to również jedna z form komunikacji marketingowej. Prezentacja poprzez udział w międzynarodowych wydarzeniach jest najlepszym narzędziem promocji. Odpowiednia prezentacja podczas targów - chociażby za pomocą nowoczesnie zaprojektowanego stoiska, przemysłowych wystąpień i wcześniej zaplanowanych spotkań, w istotnym stopniu mogą przyczynić się do wykreowania marki prezentującego się wystawcy.

Zaplanowany i celowy udział w targach pozwala również wystawcy emocjonalnie angażować osoby przybyłe na stoisko, pozostawiając w nich niezapomniane wrażenia i wpływając pozytywnie na wizerunek marki wystawcy. Przykładem młoda dziewczyna, właścicielka firmy IT, która podczas GITEX Global w 2021 r. w dalekim Dubaju, wróciła na stoisko Małopolski z prośbą o czerwone korale. Kilka lat wcześniej, jako studentka odwiedzająca targi GITEX, trafiła na stoisko Małopolski, otrzymując korale jako gadżet promocyjny.

Power up Your Business in Małopolska

Wiosna 2023 roku upłynie pod znakiem organizowanych w MARR SA wystąpień targowych. Wybrane w nadchodzącym roku targi są w dużej części kontynuacją wcześniejszych przedsięwzięć. Wszystkie to dzięki realizowanym w Małopolskiej Agencji Rozwoju Regionalnego projektom o nazwie „Power up Your Business in Małopolska” (edycja 2i3), wspierających małopolskich eksporterów.

Naszą przyszłoroczną ofertę targową kierujemy do przedsiębiorców branży spożywczej (winiarskiej), ICT i przemysłowej. Przed wyjazdem na każde targi zorganizujemy spotkania informacyjne, których celem bę-

dzie przygotowanie firm do udziału w zagranicznych wydarzeniach wystawienniczych.

Już dziś zapraszamy przedsiębiorców sektora małych i średnich przedsiębiorstw naszego regionu zainteresowanych eksportem swoich produktów czy usług na zagranicznych rynkach, do kontaktu. Podczas międzynarodowych wystąpień targowych oferujemy przede wszystkim zabudowaną powierzchnię wystawienniczą wyposażoną w strefę przeznaczoną do spotkań i rozmów. Istnieje też możliwość promocji firmy w strefie multimedialnej stoiska.

Mateusz Matusik

Departament Współpracy Regionalnej,
Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego SA
Kontakt: export@marr.pl

Wydarzenia targowe w 2023 r.:

Salima Technology 2023

Brno, Czechy 7-9.02, branża: spożywcza (winiarska)
www.bvv.cz

Mobile World Congress 2023

Barcelona, Hiszpania 27.02 - 2.03, branża: ICT
www.mwcbarcelona.com

Hannover Messe 2023

Hanower, Niemcy 17-21.04, branża: przemysłowa
www.hannovermesse.de

FOT. MARR

FOT. MARR

– Współczesna Małopolska to kreatywni, dobrze wykształceni ludzie, ale też ambitne i innowacyjne firmy – podkreślił marszałek Witold Kozłowski

Nagroda Gospodarcza Województwa Małopolskiego

WITOLD KOZŁOWSKI, marszałek Województwa Małopolskiego:
– Nasz region to wulkan pozytywnej energii

Świat zawsze potrzebował dialogu i wymiany poglądów, dziś jednak wszyscy jesteśmy świadomi, że ta potrzeba stała się jeszcze silniejsza. Wierzę, że Krynica Forum na stałe wpisze się w kalendarz ważnych i inspirujących spotkań służących poszukiwaniu rozwiązań problemów, przed którymi stoi obecnie Polska, Europa oraz świat – tak Witold Kozłowski, marszałek województwa małopolskiego, zwrócił się 19 października do uczestników trzydniowego „Krynica Forum '22 – wzrost i odbudowa”.

W Krynicy-Zdroju spotkali się ludzie reprezentujący rząd i samorząd, świat wielkiego biznesu oraz drobnych przedsiębiorców, nauki i kultury, a także eksperci.

Organizatorzy Krynica Forum z Instytutu Kościuszki, wspierani przez władze województwa małopolskiego oraz grono intelektualistów skupionych wokół Nowej Konfederacji, postanowili wykorzystać genius loci Krynicy-Zdrój – miasta od 100 lat cieszącego się sławą jednego z najważniejszych uzdrowisk, odwiedzanego przez polskie i europejskie elity, prezydentów, premierów i koronowane głowy.

O bezpieczeństwie i gospodarce

Najważniejszym celem Krynica Forum było wypracowanie rozwiązań na rzecz wzmacniania bezpieczeństwa, dobrobytu, społecznej spójności oraz pozycji gospodarczej Polski i krajów Europy środkowo-wschodniej. To były trzy dni rozmów na najważniejsze tematy społeczno-gospodarcze, debat, warsztatów oraz spotkań networkingowych.

– To, co wydarzyło się za naszą wschodnią granicą, sprawiło, że musimy zmienić optykę w wielu aspektach życia. Musimy rozmawiać na nowo o bezpieczeństwie, wyzwaniach związanych z kryzysem gospodarczym, in-

Stoisko Małopolski było miejscem licznych spotkań i dyskusji

flacją, energią i klimatem – podkreślił Jarosław Kozuch, prezes Instytutu Kościuszki, a zarazem przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Krynica Forum, witając 19 października uczestników konferencji.

– Świat, jaki znamy, kończy się. Obserwujemy tragiczne wydarzenia w Ukrainie. Jest to tylko jeden z wielu elementów tej bardzo głębokiej, drastycznej wręcz przebudowy rzeczywistości, do której tak bardzo się przyzwyczailiśmy – dodał Bartłomiej Radziejewski, dyrektor programowy Krynica Forum oraz prezes i założyciel „Nowej Konfederacji”. – Osią tych zmian wydają się być dwie wielkie rewolucje – cyfrowa i energetyczna. Wydaje się absolutnie kluczowe, by zrozumieć

rzeczywistość, która wykluwa się na naszych oczach przy tak wielu wstrząsach. Jesteśmy przekonani, że to wielkie wyzwanie domaga się także konferencyjnej odpowiedzi. Krynica Forum jest po to, by takiej odpowiedzi udzielić.

Marszałek Województwa Małopolskiego Witold Kozłowski wyraził natomiast nadzieję, iż Krynica Forum będzie wydarzeniem, które nie tylko pozwoli wypracować rozwiązania nawiązujących się problemów, ale również będzie znakomicie służyło wzmocnieniu wizerunku Małopolski i Krynicy-Zdroju jako miejsc poważnej, różnorodnej debaty o problemach i wyzwaniach, jakie stawiają przed nami dzisiejsze czasy.

Kilka słów do zebranych skierowała ze Strasburga również Beata Szydło, posłanka do Parlamentu Europejskiego, laureatka Nagrody Człowieka Roku XXVII Forum Ekonomicznego w Krynicy w 2017 r., która uczestniczyła w sesji Parlamentu Europejskiego.

– Forum Krynica to bardzo ważna inicjatywa. Potrzebujemy dziś merytorycznej dyskusji o przyszłości, o ważnych wyzwaniach, które w tym trudnym czasie musimy wspólnie pokonywać. Powinniśmy zastanowić się, jaka jest rola Unii Europejskiej, Polski w UE, Małopolski, jaka jest też rola nas wszystkich, by ten konflikt na Ukrainie, który jest wyniszczający dla Europy i całego świata, wreszcie się zakończył. Rozmawiać zatem trzeba bardzo szeroko o bezpieczeństwie, a także o polityce energetycznej czy klimatycznej – powiedziała Beata Szydło. – Mam nadzieję, że to Forum stanie się płaszczyzną do budowania pozytywnych projektów na przyszłość. Mam nadzieję, że stanie się ono ważnym wydarzeniem, na którym będziemy co roku spotykać się, żeby mówić o dobrej przyszłości dla Polski – dodała.

Uczestnicy Krynica Forum mogli wybierać spośród pięciu ścieżek tematycznych: bezpieczeństwo i geopolityka, gospodarka zmiany, energia i klimat, społeczeństwo przyszłości oraz trendy zdrowia.

Lider Krynica Forum

W perle małopolskich uzdrowisk przyznana została również nagroda Lider Krynica Forum 2022. Otrzymał ją prezydent Ukrainy Wołodymyr Zelenski. Jak podkreślono, decyzją o uhonorowaniu prezydenta Ukrainy została podjęta przez Kapitułę Nagrody jednogłośnie.

– Wybór kandydata jest prosty i oczywisty. Myślę, że nikogo nie dziwi, że otrzymał ją człowiek, który zatrzymał Putina, zatrzymał rosyjski imperializm. Myślę, że większe uzasadnienie nie jest potrzebne – powiedział Jarosław Kozuch, prezes Instytutu Kościuszki.

Komentując wybór kandydata, prezes Instytutu Kościuszki przypomniał o nagraniu, jakie prezydent Ukrainy wykonał na ulicach Kijowa w lutym, kilka dni po rozpoczęciu agresji przez Federację Rosyjską. – Media rosyjskie powtarzały, że władz Ukrainy już nie ma, że one gdzieś uciekły i się schowały. Wówczas prezydent Ukrainy – w otoczeniu najbliższych współpracowników – nagrał przekaz z miejsc, które były bombardowane. Powiedział: „My tu, bronimy naszej niepodległości, bronimy naszego kraju”. To i inne wystąpienia, jego aktywności, to że nie skorzystał z możliwości wyjazdu i schronienia się w obcym kraju spowodowało, że morale wojska ukraińskiego i całego narodu było bardzo wysokie. I ten opór, opór całego państwa spowodował, że atak rosyjski na Kijów załamał się, a Rosjanie w niesławie wycofali się – podkreślił Jarosław Kozuch.

Małopolska stawia na gospodarkę

Podczas Krynica Forum '22 nie mogło zabraknąć tematów gospodarczych. Ich zwieńczeniem była uroczysta gala, podczas której marszałek Witold Kozłowski wręczył Nagrodę Gospodarczą Województwa Małopolskiego 2022.

Jarosław Kozuch, prezes Instytutu Kościuszki, otwierając galę podziękował m.in. Radzie Naukowej, a także wszystkim małopolskim uczelniom, które były zaangażowane w budowę oraz opiniowanie programu wydarzenia. Z kolei marszałek, witając uczestników i gości podkreślił duży potencjał wydarzenia, jakim jest Krynica Forum oraz jego wagę w kontekście zmian politycznych, ekonomicznych i energetycznych, których jesteśmy świadkami.

– Podczas licznych paneli, rozmów, dyskusji, w których uczestniczyli nasi znakomici goście, eksperci, ekonomiści można było dostrzec jeden szczególny, łączą-

cy te wszystkie panele, zwrot, że akcja zmienia się tak nagle, życie nas zaskakuje tego rodzaju okolicznościami, co do których musimy poszukiwać adekwatnych rekomendacji do ich rozwiązywania. Im bardziej skomplikowane jest otoczenie zewnętrzne, tym te dyskusje, które się odbywają na panelach, muszą być na wyższym poziomie po to, aby można było udzielać różnym obszarom rekomendacji, które pozwolą na rozwiązanie tych problemów. I za to już dzisiaj serdecznie wszystkim panelistom dziękuję, że ten warunek na krynickim forum został spełniony – podkreślił marszałek Małopolski.

Dodał też, że Małopolska ma olbrzymi potencjał rozwojowy i jest bardzo dużym ośrodkiem naukowym. – Współczesna Małopolska to przede wszystkim kreatywni dobrze wykształceni ludzie, ale też ambitne i innowacyjne firmy. Małopolska – to wulkan pozytywnej energii! Dlatego ten wieczór poświęcamy tym, którzy w życiu gospodarczym Małopolski odgrywają naprawdę zasadniczą rolę. Bez dobrych innowacyjnych firm nie będzie rozwoju, który będzie nas sytuował wśród tych regionów, które najlepiej i najszybciej się rozwijają. A Małopolska naprawdę do nich należy, nie tylko w Polsce. Dlatego dzisiaj chcemy tym szczególnym przedsiębiorcom i przedsiębiorstwom podziękować – zaznaczył.

Tego uroczystego wieczoru przedsiębiorców uhonorowano w czterech kategoriach: mikroprzedsiębiorca, mały przedsiębiorca, średni przedsiębiorca i duży przedsiębiorca. Kapituła przyznała również nagrodę specjalną.

Nominowani do Nagrody Gospodarczej Województwa Małopolskiego 2022 zostali:

W kategorii mikroprzedsiębiorca

- ☞ „Lulanko”
- ☞ Fabryka Materacy Bartosz Nowak
- ☞ PW „Geneza” Sp. z o.o.

Laureat:

- ▶ Fabryka Materacy Bartosz Nowak

W kategorii mały przedsiębiorca

- ☞ Diskus Polska Sp. z o.o.
- ☞ Atelier de Creation „Lidia”
- ☞ Global System

Laureat:

- ▶ Diskus Polska Sp. z o.o.

W kategorii średni przedsiębiorca

- ☞ FH „Habura” Sp. c.
- ☞ Sinterit Sp. z o.o.
- ☞ Protech Sp. z o.o.

Laureaci:

- ▶ Sinterit Sp. z o.o.
- ▶ Protech Sp. z o.o.

W kategorii duży przedsiębiorca

- ☞ Walstead Kraków Sp. z o.o.
- ☞ MAN Truck Sp. z o.o.
- ☞ Dako Sp. z o.o.

Laureat:

- ▶ MAN Truck Sp. z o.o.

Nagroda specjalna

- ▶ Igor Klaja – właściciel marki 4F

Paulina Szymczewska,
UM

Kategoria: mikroprzedsiębiorca

Kategoria: mały przedsiębiorca

Kategoria: średni przedsiębiorca

Kategoria: duży przedsiębiorca

Nagroda specjalna. Igor Klaja, właściciel marki 4F

Sport już nieraz pokazał, że ma ogromną moc

– Z całego serca chcę Państwu podziękować za organizację tego bardzo ważnego wydarzenia – podkreślił ANDRZEJ DUDA, prezydent Polski

280 prelegentów, 71 paneli dyskusyjnych, 8 bloków tematycznych, 6 scen – oto najkrótsza wizytówka I Europejskiego Kongresu Sportu i Turystyki, który odbył się w Zakopanem. Pierwsze takie spotkanie, od 18 do 20 października, byłych i obecnych mistrzów sportu oraz trenerów, ludzi ze świata biznesu, polityki i mediów odbyło się w Nosalowym Dworze.

Pierwszy taki kongres

– Mamy niepowtarzalną okazję do tego, aby w tak świetnym gronie wymieniać się poglądami, niezależnie od tego, jaką dyscyplinę reprezentujemy. Niezależnie od tego, czy jesteśmy, tak jak ja, ministrem czy też sportowcami, działaczami, trenerami, samorządowcami lub sponsorami – zaznaczył Kamil Bortniczuk, minister sportu i turystyki, dziękując jednocześnie prezydentowi Andrzejowi Dudzie za mocne wsparcie i zabieganie o inwestycje dla polskiego sportu, również te, które dotyczą bezpośrednio Zakopanego i Małopolski.

Przy tej okazji wspominał, że przyszłoroczny budżet polskiego sportu jest rekordowy. – W historii III Rzeczypospolitej nigdy jeszcze nie było tak wielkiego wzrostu w ujęciu rok do roku. W planie na rok 2022 na sport było przeznaczonych w budżecie 1,6 mld zł, w planie na rok 2023 mamy 3,5 mld zł – oświadczył minister.

– Zakopane to świetne miejsce na organizację kongresu. Decyzję o jego organizacji podjęliśmy – wspólnie z ministrem Kamilem Bortniczkiem – ze względu na doskonałe relacje z narodowymi komitetami olimpijskimi w 48 krajach Europy. Niewykorzystanie tego byłoby grzechem

Andrzej Duda, prezydent Rzeczypospolitej Polskiej i Witold Kozłowski, marszałek Małopolski

zaniechania – podkreślił Witold Kozłowski, marszałek Województwa Małopolskiego.

– Liczymy, że Europejski Kongres Sportu i Turystyki już na stałe wpisze się w kalendarz dużych imprez kon-

gresowych w Polsce. Jakość organizacji, profesjonalna kadra i świetna baza kongresowa to są te elementy, które pozwalają nam spać spokojnie – dodał Rafał Szymtyke, prezes Polskiej Organizacji Turystycznej.

O wojnie, sporcie i genetyce

Jak dyktatorzy wykorzystują sport w czasie konfliktów zbrojnych? Czy solidarność sportowców w obliczu agresji Rosji na Ukrainę ma znaczenie? Czy areny sportowe są odpowiednim miejscem do toczenia wojny z Rosją?

O roli sportu i sportowców m.in. w służbie rosyjskiej propagandy, a także budowaniu politycznej „soft power” dyskutowali w Zakopanem m.in. Kamil Bortniczuk, minister sportu i turystyki, oraz Andriy Chesnokov, wiceminister młodzieży i sportu Ukrainy, a także spore grono ekspertów. – Polski sport zachował się jak trzeba w kontekście wojny w Ukrainie – zaznaczył Kamil Bortniczuk. Oświadczył też, że nie „wyobraża sobie, by do zakończenia procesu pokojowego Rosjanie, jako reprezentanci Rosji, mogli powrócić na międzynarodowe arenę sportowe”.

„Profilowanie genetyczne jako narzędzie wsparcia trenerów i sztabów szkoleniowych” – to kolejny z tych tematów, które już pierwszego dnia wzbudziły mnóstwo emocji w Zakopanem. Nie mniej ciekawe dyskusje – w bloku „Innowacje w sporcie” – toczono wokół diety i suplementacji. Specjaliści i eksperci zastanawiali się np. nad tym, czy jest to sposób na zdrowe życie, czy raczej w ten sposób hodujemy cyborgi. Nie zabrakło również rozmów o dopingiu (progres czy błędne

koło, co zrobić z nieuczciwymi sportowcami) oraz kosztach zdobywania olimpijskich medali.

– Tam, gdzie są dysproporcje w zarobkach, gdzie pojawiają się regulacje dotyczące ciąż, trzeba umiejętnie ważyć słowa. Nam się to dzisiaj udało. Jednak tę dyskusję trzeba prowadzić. Prowadzić rzeczowo, ale spokojnie – tak o panelu „Czy pleć w sporcie ma znaczenie?” mówiła Iwona Niedźwiedz, świetna piłkarka ręczna, w Zakopanem także w roli rzeczniczki I Europejskiego Kongresu Sportu i Turystyki.

Z tą nietłatą tematyką zmierzyli się m.in. Katarzyna Skorupa, reprezentantka Polski w piłce siatkowej, Sofia Ennaoui, lekkoatletka, biegaczka, medalistka mistrzostw Europy; Iga Baumgart-Witan, lekkoatletka, sztafeta 4x400 m; Ewa Grzegorzczak, dyrektor pionu marketingu, sprzedaży i organizacji imprez, a także Marek Pieniążek, wiceprezes KS DevelopRes Rzeszów.

Specjalne bloki tematyczne, a było ich wszystkich aż osiem, poświęcone były nie tylko „Roli sportu w czasie wojny” i „Turystyce po pandemii”, ale także „Organizacji wielkich wydarzeń sportowych” i „Innowacjom w sporcie”. Dyskutowano też o „Rekreacji i sporcie masowym”, „Sporcie bez barier”, „Sporcie zawodowym i pieniądzu” (aż 18 paneli!) oraz „E-sporcie”.

– Olbrzymie zainteresowanie kongresem świadczy o tym, że warto robić takie wydarzenia w tak atrakcyjnych miejscach. Oznacza to również, że do Małopolski powracają duże wydarzenia. Potencjał naszego regionu wreszcie jest wykorzystywany – zaznaczył Grzegorz Biedron, prezes Małopolskiej Organizacji Turystycznej.

Igrzyska Europejskie

– Będzie to największa impreza w historii naszego kraju i największa impreza sportowa roku 2023 na świecie – podkreślił minister Kamil Bortniczuk.

Igrzyska rozpoczną się 21 czerwca 2023 r. Inauguracja i zakończenie odbędą się na Stadionie Miejskim w Krakowie. Podczas kongresu zaprezentowano wszystkie areny – w 11 miastach – na których odbywać się będą zawody sportowe.

– Dalsza droga może nie jest już kręta, ale nadal wyboista. Choćby dlatego, że postępowania przetargowe są w dzisiejszych czasach bardzo trudne – tak z kolei o przygotowaniach do igrzysk mówił Witold Kozłowski, marszałek Małopolski. Spośród 28 dyscyplin, które zostaną rozegrane podczas III Igrzysk Europejskich, gospodarzami aż 11 będzie Kraków. Najlepszych sportowców Europy będzie można podziwiać także w Zakopanem, Krynicy-Zdroju, Nowym Targu, Tamowie, Oświęcimiu, Nowym Sączu, Krzeszowicach, a także w Chorzowie, Wrocławiu i Rzeszowie.

– Igrzyska realizujemy w oparciu o już istniejące obiekty sportowe. One będą tylko modernizowane, aby w przyszłości lepiej spełniały oczekiwania sportu wychowawczego – zaznaczył Andrzej Gut-Mostowy, sekretarz stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki, a zarazem pełnomocnik prezesa Rady Ministrów ds. promocji polskiej marki.

Wyzwania dla turystyki

– Sport jako nośnik pozytywnych emocji jest ściśle powiązany z turystyką. Polska Organizacja Turystyczna, lokalne i regionalne organizacje turystyczne budują swój przekaz również opierając się na dużych wydarzeniach sportowych – dodał Rafał Szymtyke, prezes Polskiej Organizacji Turystycznej.

W Zakopanem aspekt turystyczny był obecny nie tylko w kontekście wydarzeń sportowych. Podczas paneli przygotowanych przez Polską Organizację Turystyczną rozmawiano o największych wyzwaniach dla branży i rozwiązaniach skutecznych w konfrontacji z nagłymi i trudnymi do przewidzenia problemami współczesnego świata. Na zaproszenie ministra Andrzeja Guta-Mostowego w dyskusji o tym, jak inne kraje radziły so-

Oto Ambasadorzy Sportu. Zaszczynnymi tytułami zostali uhonorowani podczas I Europejskiego Kongresu Sportu i Turystyki w Zakopanem

bie podczas pandemii i jak sprawdził się we wspieraniu branży i polskich rodzin program Polski Bon Turystyczny, wzięli udział minister turystyki Bułgarii – Ilin Dimitrov, wiceminister gospodarki i innowacji Litwy – Vincas Jurgutis oraz László Könyvid z Węgierskiej Organizacji Turystycznej.

Turystyka jest jedną z najszybciej rozwijających się branż na świecie. Zmieniające się trendy, cyfryzacja i wirtualna rzeczywistość to obszary, które wpływają na kształtowanie nowych potrzeb i postaw turystycznych. Ale mogą służyć także edukacji, kształceniu nowych kadr dla turystyki, zwiększaniu jej dostępności i lepszemu zrozumieniu przyszłości, pozwalając przygotować się na zmiany. W ożywionej dyskusji o tym, jakie wyzwania stawia przed branżą rozwój technologiczny i jak może służyć jej dalszemu zrównoważonemu rozwojowi, wzięli udział najlepsi specjaliści z branży nowych technologii i budowania skutecznych, nowoczesnych strategii marketingowych.

Małopolski Laur Sportu

– Laureatom życzyć sukcesów i nieustannego rozwijania talentów. Niech Wam towarzyszy upór w dążeniu do wyznaczonego celu i konsekwencja w działaniu. Jesteśmy z Was dumni, że rozślawiacie imię Polski i regionu – w ten sposób marszałek Witold Kozłowski zwrócił się do wyróżnionych Małopolskim Laureatem Sportu.

Jak rozwój ścieżek rowerowych wpłynął na promocję aktywności fizycznej w Małopolsce? O tym m.in. dyskutowano podczas panelu „Velo Małopolska – jak to się stało, że się udało?”

Specjalne nagrody samorządu małopolskiego powędrowały do rąk najlepszych sportowców i trenerów, którzy objęli się programem olimpijskim, paraolimpijskim oraz igrzysk głuchych.

Ambasadorzy Sportu

Daniel Obajtek, prezes PKN Orlen; Krzysztof Pawiński, dyrektor Grupy Maspex i Marian Kmita, dyrektor do spraw sportu w Telewizji Polsat oraz twórca kanału Polsat Sport – oto polscy Ambasadorzy Sportu. Uhonorowano ich 19 października podczas gali w Nosalowym Dworze, będącej zwieńczeniem drugiego dnia I Europejskiego Kongresu Sportu i Turystyki.

Czy będzie II Kongres?

– Za rok zrobimy drugą edycję. Będzie podsumowaniem Igrzysk Europejskich – nie ukrywa marszałek Witold Kozłowski. Tego samego zdania był minister Kamil Bortniczuk.

– Sport już nieraz pokazał – w historii świata – że ma ogromną moc. Jest w stanie zmieniać otaczającą rzeczywistość – podkreśla Iwona Niedźwiedz. – I my tę rzeczywistość chcemy zmieniać.

– Z całego serca chcę Państwu podziękować za organizację tego bardzo ważnego wydarzenia oraz za uczestnictwo – zaznaczył prezydent Andrzej Duda. Marek Długopolski

Krakowski Park Technologiczny bliżej przedsiębiorców

Od czwartku, 17 listopada każdy przedsiębiorca ma możliwość spotkania się z przedstawicielem Krakowskiego Parku Technologicznego w Nowym Sączu. Spółka otworzyła tam właśnie swój zamiejscowy punkt informacyjny, który będzie wspierał przedsiębiorców z pięciu powiatów południowo-wschodniej Małopolski w rozwoju ich firm.

Czas na Sądeczynę

Od 25 lat w Krakowskim Parku Technologicznym zajmujemy się zarządzaniem ulgami podatkowymi dla przedsiębiorców z całej Małopolski i powiatu jędrzejowskiego. Naturalnym kierunkiem naszego rozwoju, który wpisaliśmy zresztą do planu strategicznego spółki, jest otwieranie punktów informacyjnych w innych miastach. Pierwszy taki punkt otworzyliśmy w Tamowie w 2020 roku, a dzisiaj przyszedł czas na obecność na Sądeczynie - w regionie, który prężnie się rozwija. Pozwala nam to jeszcze lepiej wspierać lokalnych przedsiębiorców, być bliżej nich, by szybko i sprawnie reagować na ich potrzeby i problemy. Jestem przekonany, że w Sądeczynie tkwi ogromny potencjał gospodarczy, co pokazało już wiele firm, które zdecydowały się tu zainwestować - mówi Tadeusz Zaremba, prezes Krakowskiego Parku Technologicznego.

Punkt informacyjny w Nowym Sączu znajduje się w Sądeckiej Izbie Gospodarczej, przy ul. Zielonej 27. Zgłosić się do niego może każdy przedsiębiorca lub potencjalny inwestor, by skorzystać z szeregu usług związanych z prowadzeniem i rozwojem działalności gospodarczej.

Po rozwój przyjdź do punktu informacyjnego KPT

Do punktu informacyjnego KPT w Nowym Sączu może przyjść każdy przedsiębiorca, który myśli o rozwoju swojego przedsiębiorstwa, budowie nowego zakładu, czy unowocześnieniu procesu produkcji, by dowiedzieć się, jakie możliwości daje mu program Polska Strefa Inwestycji.

To szansa na otrzymanie zwolnienia podatkowego, a co za tym idzie, możliwość przeznaczenia oszczędzonych środków na dalszy rozwój. Eksperti Krakowskiego Parku Technologicznego pomogą przygotować wnioski, przeprowadzą przez proces inwestycyjny, a następnie otoczą opieką w czasie realizacji inwestycji. Podpowiedzą także, z jakich usług KPT warto jeszcze skorzystać i co może pomóc firmie w jej rozwoju.

Krakowski Park Technologiczny umożliwia także współpracę i wymianę doświadczeń między różnymi firmami, organizuje szkolenia, konsultacje i spotkania branżowe. Tych działań jest na tyle dużo, że spółka zdecydowała się na obecność w Nowym Sączu, by skrócić dystans i zdecydowanie ułatwić przedsiębiorcom kontakt. Dzięki temu lokalnie działające firmy będą mogły szybko dowiedzieć się o możliwościach wsparcia, jakie mogą otrzymać od KPT. Dodajmy, że jest ich bardzo wiele.

Tadeusz Zaremba, prezes zarządu KPT, podczas otwarcia punktu informacyjnego w Nowym Sączu

– Bez dobrych relacji nie można mówić o współpracy. Bez współpracy nie sposób lokować inwestycji – mówi Tadeusz Zaremba, prezes Krakowskiego Parku Technologicznego. Na Sądeczynie do tej pory wydano 40 zezwoleń i decyzji o wsparciu dla 37 firm

– Bez dobrych relacji nie można mówić o współpracy. Bez współpracy nie sposób lokować inwestycji - dodaje Tadeusz Zaremba, tłumacząc potrzebę otwierania kolejnych punktów informacyjnych spółki.

Polska Strefa Inwestycji napędza rozwój przedsiębiorstw

Obecność Krakowskiego Parku Technologicznego na Sądeczynie jest także wynikiem dynamicznego rozwoju tego regionu. Do tej pory zostało tu wydanych 40 zezwoleń i decyzji o wsparciu dla 37 firm, które zdecydowały się na nowe inwestycje w tym regionie. 11 zezwoleń i/lub decyzji trafiło do dużych firm, 13 do średnich i 16 do małych i mikro przedsiębiorstw, łącznie deklarujących nakłady w wysokości 1 081 081 583,92 zł.

Liczby te pokazują również, że możliwość inwestowania jest w zasięgu ręki każdej grupy przedsiębiorców, co daje wszystkim równą szansę na rozwój i skalowanie swojego biznesu. Jednocześnie, co warto podkreślić, przywileje strefowe są coraz bardziej atrakcyjne dla małych i średnich przedsiębiorców, to oni bowiem mogą otrzymać największą wysokość pomocy publicznej.

Polska Strefa Inwestycji to program, który pomaga przedsiębiorcom w dynamicznym rozwoju. Sądeckie przedsiębiorstwa są tego bardzo dobrym przykładem - wiele małych, rodzinnych firm, które zaczynały swoją działalność od zera, dzięki zwolnieniu podatkowemu dzisiaj mogą śmiało konkurować na rynkach, nie tylko polskich. Przedsiębiorstwa rozwijają się szybciej i wzrasta ich konkurencyjność.

Niezwykle cieszą kolejne inwestycje małopolskich przedsiębiorców, którzy dopiero co narażeni na negatywne skutki pandemicznych obostrzeń, dziś muszą stawiać czoła trudnościom związanym z obecnymi wyzwaniami gospodarczymi. Do tej pory nakłady inwestycyjne w 2022 roku w Małopolsce przekroczyły już miliard złotych. Ten rok, mimo wielkich obaw związanych z ogólną sytuacją gospodarczą i wojną w Ukrainie, przyniósł ponad 30 nowych inwestycji w naszym

Otwarcie punktu informacyjnego KPT w Nowym Sączu, 17.11.2022 r.

regionie, a przedsiębiorcy zadeklarowali utworzenie 314 nowych miejsc pracy.

Trzeba zaznaczyć, że nakłady inwestycyjne deklarowane w ramach trwania programu PSI w Małopolsce i powiecie jędrzejowskim przekroczyły już 7 miliardów złotych. To blisko miliard więcej niż wszystkie nakłady inwestycyjne zrealizowane w ramach poprzedniego programu specjalnej strefy ekonomicznej w ciągu ponad 20 lat. A przypomnijmy, że program Polska Strefa Inwestycji działa zaledwie od 4 lat.

– W najbliższym czasie KPT nadal będzie się skupiać na podejmowaniu działań, których skutkiem będą nowe inwestycje i kolejne decyzje o wsparciu. W dalszym ciągu spółka będzie także rozwijać współpracę z samorządami w zakresie podnoszenia jakości obsługi przedsiębiorców - dodaje Tadeusz Zaremba.

Samorządy otwarte na inwestorów

Współpracę z samorządami Krakowski Park Technologiczny realizuje m.in. przez program Standardy Obsługi Inwestora, który ma wspierać lokalną administrację w coraz lepszej obsłudze przedsiębiorców zainteresowanych prowadzeniem działalności w Małopolsce.

Celem tych działań jest wdrożenie jednolitych standardów obsługi inwestora, na które składa się kilka elementów, jakie powinny spełnić samorządy, np. zapewnienie osoby, która będzie pierwszym kontaktem z przedsiębiorcami, zarówno tymi którzy chcą zainwestować, jak i tymi, którzy już działają na terenie danej gminy, czy powiatu. Ważne są również inne elementy, takie jak: zapewnienie zaplecza infrastrukturalnego do spotkań z przedsiębiorcami, udział w szkoleniach zarówno przedstawicieli kadry kierowniczej (wójtowie, burmistrzowie, zastępcy wójtów, wiceburmistrzowie), jak i kadry merytorycznej (pracownicy obecnie zajmujący się obsługą przedsiębiorców, lub tacy którzy będą się tym zajmować w przyszłości).

W wielu przypadkach, choćby ze względu na konieczność załatwienia niezbędnych czynności formalnoprawnych, inwestor ma do czynienia z władzami

Punkt informacyjny KPT w Nowym Sączu

gminy, na której obszarze decyduje się ulokować swoje przedsiębiorstwo. Wypracowanie wysokiego poziomu nawiązania i utrzymania relacji urzęd - przedsiębiorca jest więc niezwykle istotne. Ma to bowiem pośredni wpływ na zwiększenie poziomu inwestycji, które z kolei pozwalają generować nowe miejsca pracy.

To tylko jeden z przykładów tego, jak wiele podmiotów jest zaangażowanych w procesy inwestycyjne w Małopolsce, i jak te procesy są istotne dla całego regionu. Świat biegnie do przodu i zmienia się nieustannie, a razem z nim zmieniają się firmy, samorządy i wszelkie instytucje zajmujące się wspieraniem przedsiębiorczości. A Małopolska, jej samorządy i przedsiębiorcy, stają się liderami we wprowadzaniu koniecznych zmian.

Michalina Jodłowska

Polska Strefa Inwestycji (PSI)

to forma wsparcia dla firm planujących nowe inwestycje. Nowa inwestycja w ramach PSI pozwala na zwolnienie z podatku dochodowego CIT lub PIT, na okres 12 lub 15 lat. Inwestycja może zostać usytuowana na wszystkich terenach (prywatnych i publicznych). O wsparcie może ubiegać się zarówno mały, średni, jaki i duży przedsiębiorca. W Małopolsce i powiecie jędrzejowskim operatorem PSI jest Krakowski Park Technologiczny.

RUMUNIA – nowy(?) kierunek dla małopolskiego eksportu

Ostatnie kilka miesięcy aktywności instytucji otoczenia biznesu w Małopolsce wskazuje na znaczący wzrost zainteresowania wymianą handlową z Rumunią. Wydaje się to znakomitą decyzją, co podkreślają zarówno organizatorzy wydarzeń promocyjnych, jak i co najważniejsze – przedsiębiorcy.

Promocja polsko-rumuńskich kontaktów gospodarczych – krok pierwszy

Zaczęło się od konferencji „Doing business in Romania”, zorganizowanej 21 września przez Centrum Business in Małopolska w siedzibie Krakowskiego Parku Technologicznego.

Rzut oka na skład uczestników kilkunastogodzinnego spotkania może świadczyć o znaczeniu, jakie zaczęto nadawać współpracy ekonomicznej z Rumunią. Pojawili się przedstawiciele Ambasady Rumunii w Warszawie, Konsul Honorowy Rumunii w Krakowie, przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, Polsko-Rumuńskiej IPH, PAIH, PKO BP i Banku Gospodarstwa Krajowego. Środowisko przedsiębiorców reprezentowali świadkowie polskiej obecności na rynku rumuńskim: firmy spedycyjne, produkcyjne, doradcze i e-commerce. Na sali znalazło się kilkudziesięciu małopolskich przedsiębiorców, dla których współpraca z partnerami rumuńskimi okazała się ważna i obiecująca. Można było uznać, że o Rumunii wiemy już wszystko.

Rozmowy w kulisach wskazywały jednak na obszary, w których brakuje dostatecznej informacji, by przekonać przedsiębiorców do podjęcia konkretnych kroków: charakterystyka rynku pod względem konkurencyjności polskiej oferty, optymalne metody wchodzenia na nowy rynek, dostosowane do potrzeb mikro- i małych przedsiębiorców, koszty i warunki transportu towarów, instrumenty wsparcia eksportu tutaj i na miejscu, organizacja wydarzeń targowych i promocyjnych. Pytania należy uznać za standardowe, jakkolwiek pokazują pewne obszary procesów decyzyjnych, które wyglądają jakbyśmy na nowo odkrywali kraj tak dobrze nam znany od dziesięcioleci.

Tutaj należy podkreślić niezwykłą szansę, jaką daje nam obecność w Krakowie Konsula Honorowego Rumunii. Z całym przekonaniem można stwierdzić, że Ignat Timar nie traktuje swoich obowiązków wyłącznie „honorowo” – obywatel Rumunii, znakomicie mówiący po polsku, biznesmen i entuzjastyczny promotor polsko-rumuńskich kontaktów handlowych jest wyjątkowym wsparciem dla wszystkich, którzy mają potrzebę uzyskania porady, pomocy, informacji.

Oczywiście musimy sami skonfrontować się ze schematem kulturowym i gospodarczym, jaki pojawia się w naszej świadomości na dźwięk takich haseł, jak Rumunia, Bułgaria, Albania czy ogólnie – Balkany. Jednak wszyscy polscy przedsiębiorcy, którzy w ciągu ostatnich kilku lat rozpoczęli działalność na rynku rumuńskim, podkreślają dobre strony tej decyzji – wielkość i chłonność rynku, dobre zrozumienie zasad partnerstwa i dynamikę rozwoju gospodarczego, dającą szansę na rozszerzenie ekspansji na tradycyjne obszary wpływu gospodarki rumuńskiej – wspomniane Balkany, Grecję, Włochy czy Turcję.

Trzeba się spotkać i porozmawiać – krok drugi

Nic jednak nie zastąpi bezpośrednich kontaktów pomiędzy przedsiębiorcami, zwłaszcza gdy mają się spotkać po raz pierwszy. 24 i 25 października, kolejno w Krakowie i Tarnowie, gościliśmy przedstawicieli 20 rumuńskich przedsiębiorstw uczestniczących w misji gospo-

Niezwykłą szansę daje nam obecność w Krakowie Konsula Honorowego Rumunii. Z całym przekonaniem można stwierdzić, że Ignat Timar nie traktuje swoich obowiązków wyłącznie „honorowo” – obywatel Rumunii, znakomicie mówiący po polsku, biznesmen i entuzjastyczny promotor polsko-rumuńskich kontaktów handlowych jest wyjątkowym wsparciem dla wszystkich, którzy mają potrzebę uzyskania porady, pomocy i informacji

darczej do Małopolski w ramach projektu „Power up your Business in Małopolska 3”.

Dla uściślenia: projekt przewidywał pobyt 15 zagranicznych przedsiębiorców, jednak okazało się, że jest więcej chętnych na przyjazd. Pobyt w naszym regionie dodatkowych firm sfinansował rumuński oddział European Enterprise Network. Jak zwykle przy organizacji tego typu misji stawiamy naszym gościom dwa warunki udziału: posiadanie oferty handlowej skierowanej na rynek polski oraz znajomość języka angielskiego. Co do reszty decyzje pozostawiamy zagranicznym partnerom MARR SA. I tutaj pojawia się znaczenie utrzymywania dobrych kontaktów w skali międzynarodowej.

Roberta z Agencji Rozwoju Regionu Północno-Wschodniego w Rumunii (ARD-NW) poznałem kilka lat temu na targach inwestycyjnych Expo Real w Monachium i jak to „agent” z „agentem” znaleźliśmy wiele wspólnych tematów i pomysłów; od kilku lat działamy wspólnie w ramach Europejskiego Zespołu Analiz („Power up Business in Małopolska 2”) i to dzięki ARD-NW mogliśmy liczyć na szybką i skuteczną rekrutację naszych gości.

Pojawiły się więc firmy interesujące, nowoczesne i otwarte na współpracę: z branży spożywczej o najwyższych standardach ekologicznych, aplikacji ITC dla instytucji edukacyjnych, medycznych i zarządzania przedsiębiorstwami, sektora opakowań dla szeroko rozumianego sektora e-commerce, z branży odzieżowej, wyposażenia wnętrz i logistyki, na branżę doradczej i prawnej kończąc. Dominowały firmy mikro- oraz małe, dla których tego typu podróże to praktycznie jedyna szansa na międzynarodowy marketing i promocję.

W rozmowach wielokrotnie pojawiał się wątek podobieństwa oczekiwań i obaw przedsiębiorców, zarówno tych w skali lokalnej, jak i międzynarodowej; w końcu pandemia, wojna w Ukrainie i inflacja dotknęły wszystkie kraje naszej części Europy. Trochę odmiennie przedstawia się kwestia dostępu i wykorzystania funduszy europejskich w Polsce i w Rumunii, ale to temat na inną opowieść.

Po intensywnych rozmowach w Krakowie i Tarnowie zebrałem wcześniej rano naszych gości wyruszających na lotnisko. W komentarzach pojawiły się pierwsze i wcale nie ostatnie zastrzeżenia do organizatora przyjazdu czyli MARR SA: po pierwsze, że wizyta trwała zbyt krótko, po drugie, że oczekują więcej informacji na temat Małopolski i regionalnej charakterystyki gospodarczej, po trzecie, że chcą tu wrócić i kontynuować rozmowy z poznanymi przedsiębiorcami.

I co, w związku z tym, mam im do zaproponowania? Warunki realizacji misji gospodarczych do Małopolski są ustalone w projekcie, materiały o regionie zostały przekazane i obiecujemy sobie wsparcie przy organizacji spotkań on-line (pierwsze odbyło się już kilka dni po misji) oraz że... musimy coś wymyślić, by spotkać się znowu, w Polsce, Rumunii albo jeszcze gdzieś indziej.

Nie mam wątpliwości – była to jedna z najsympatyczniejszych i najbardziej skoncentrowanych na osiągnięciu celu zagranicznych grup w ostatnim czasie. Do tego uśmiechnięta i życzliwa. Do zobaczenia ASAP!

Trzeba spełnić życzenia – krok trzeci

W listopadzie Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego zorganizował kolejne spotkanie polskich i rumuńskich przedsiębiorców, tym razem w formule on-line, do której przyzwyczaili nas wydarzenia z udziałem firm z Francji, Szwecji czy Niemiec. Kierunek zaczyna być popularny, bezpieczny i może stanowić interesującą alternatywę dla nieco nadużywanych tras w stronę państw Europy Zachodniej.

Doświadczenia tych kilku wydarzeń, które miały miejsce w ciągu jednego kwartału bieżącego roku i dotyczyły relacji z jednym dobrze (?) nam znanym krajem Europy nie mogą i nie są przypadkiem. Z rozmów w czasie konferencji i misji rumuńskich przedsiębiorców pozostaje kilka życzeń, które nie powinny zasłużyć na miano myślenia życzeniowego:

► uwzględnienie małopolskiej współpracy gospodarczej z firmami rumuńskimi w przygotowywanych projektach wsparcia eksportu i promocji inwestycji zagranicznych w skali regionalnej,

► udział małopolskich firm w wydarzeniach targowych na terenie Rumunii,

► organizację i promocję małopolskich wydarzeń gospodarczych w rumuńskich środowiskach wspierających MMSP, start-upy i instytucje otoczenia biznesu,

► promocję oferty turystycznej na terenie Małopolski i Rumunii.

Jak na razie proponujemy dostęp do Katalogu Firm Rumuńskich uczestniczących w październikowej misji w Małopolsce (www.powerup3.pl) oraz wszelkie informacje na temat zaprzyjaźnionych rumuńskich instytucji regionalnych, świadczących usługi doradcze dla polskich eksporterów i inwestorów.

To na początek; po przejściu pierwszych trzech kroków czas na przyśpieszenie i maraton. Z Krakowa do granicy z Rumunią i pierwszego dużego miasta, Oradea, mamy zaledwie 500 km i 6-7 godzin wygodnej jazdy samochodem. No to nad czym się zastanawiać?

Jacek Adamczyk
Departament Współpracy Regionalnej,
Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego SA

Przedsiębiorcy z Francji, Rumunii i Małopolski na giełdzie kooperacyjnej

Kolejna edycja spotkań b2b z zagranicznymi przedsiębiorcami w formule online odbyła się 17 i 18 listopada. Organizowane przez Województwo Małopolskie wydarzenia wpisuje się w cykl spotkań biznesowych konsekwentnie realizowanych w celu pogłębienia współpracy gospodarczej pomiędzy firmami. W tegorocznych spotkaniach udział wzięli przedsiębiorcy z Małopolski, Francji i Rumunii.

Spotkania stanowiły doskonałą okazję do nawiązania bezpośrednich kontaktów z zagranicznymi partnerami, a także dały możliwość zaprezentowania oferty biznesowej małopolskim firmom reprezentującym sektor mśp.

Uroczystego powitania przedstawiciele firm w imieniu województwa małopolskiego dokonał wicemarszałek Józef Gawron. - Jako województwo prowadzimy szereg działań ukierunkowanych na wzmacnianie potencjału gospodarczego małopolskich firm. Stwarzanie szans i możliwości do nawiązania bezpośrednich kontaktów biznesowych, tak jak ma to miejsce dzisiaj, oraz pomoc w ekspansji na rynki zagraniczne to jedne z kluczowych zadań realizowanych przez samorząd Województwa Małopolskiego. Silna gospodarka to silny samorząd, dlatego nasze działania koncentrują się przede wszystkim na wsparciu rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw, które są fundamentem małopolskiej gospodarki - podkreślił wicemarszałek Józef Gawron.

Bezpośrednie rozmowy b2b poprzedziły wystąpienia ekspertów, którzy przedstawili szczegóły związane z prawnymi oraz kulturowymi uwarunkowaniami prowadzenia działalności gospodarczej we Francji i Rumunii. Wydarzenie organizowane było w ramach projektu „Power up Your Business in Małopolska 2”, współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014-2020.

Open Eyes Economy Summit w krakowskim ICE

W Centrum Kongresowym ICE w Krakowie odbyła się siódma edycja Kongresu Open Eyes Economy Summit. Województwo Małopolskie już po raz kolejny jest jego Partnerem Regionalnym. W uroczystym otwarciu dwudniowego kongresu, który rozpoczął się 22 listopada, Województwo Małopolskie reprezentował wicemarszałek Józef Gawron.

- Międzynarodowy Kongres Ekonomii Wartości Open Eyes Economy Summit to doroczny szczyt, którego najważniejszą cechą jest wysoka wartość merytoryczna. Szeroka i dobrej jakości propozycja programowa wyróżnia go na tle innych wydarzeń oraz regulaminy przyciąga ogromną liczbę uczestników. To dla nas ogromna radość, że jako Województwo Małopolskie możemy konsekwentnie wspierać to wydarzenie i że po raz kolejny zostaliśmy jego Partnerem Regionalnym - podkreślił Józef Gawron, wicemarszałek Województwa Małopolskiego.

W tym roku głównym tematem była wiarygodność ekonomiczna państw i przedsiębiorstw oraz jej wpływ na gospodarkę. Podjęte zostały również kwestie praw człowieka w biznesie, szczególnie w kontekście potrzeb pracowników, jakie uwydatniła pandemia Covid-19.

Uczestnicy Kongresu dyskutowali także o społecznym oraz instytucjonalnym wymiarze re-

neracji miast wobec wyzwań klimatycznych, a także o tym, jak powinny wyglądać metropolie przyjazne dla osób młodych i seniorów. Zajmowano się również „design thinking” i ko-kreacją w tworzeniu usług publicznych i empatycznych organizacji.

Oczywiście rozmawiano także o sytuacji oraz sposobach pomocy dla naszych sąsiadów zza wschodniej granicy.

W Muzeum Lotnictwa rozmowy o inwestycjach i eksporcie

O tym, że gospodarka jest kluczowa dla funkcjonowania każdego państwa, miasta czy regionu, nie trzeba nikogo przekonywać. O jej stanie w zasadniczym stopniu decyduje kondycja działających już przedsiębiorstw, a także potencjał do przyciągania nowych inwestycji. I właśnie te zagadnienia stały u podstaw dyskusji, która odbyła się 23 listopada - w Muzeum Lotnictwa w Krakowie - podczas Małopolskiego Forum Obsługi Inwestora i Eksportera.

Forum rozpoczęło się od rozmowy z Józefem Gawronem, wicemarszałkiem Województwa Małopolskiego. Podkreślił on, że Małopolska to silny ośrodek gospodarczy i doskonale miejsce dla rozwoju biznesu, że jesteśmy otwarci na inwestycje oraz tworzymy przyjazny klimat dla przedsiębiorców. Dowodem na to jest coroczny wzrost liczby nowych firm, w tym dynamicznie rozwijających się start-upów technologicznych.

Małopolskie Forum Obsługi Inwestora i Eksportera (MFOIE) to wydarzenie, które kierujemy do przedsiębiorców, instytucji otoczenia biznesu oraz do przedstawicieli samorządu terytorialnego. Podczas spotkania po-

ruszamy tematy istotne dla gospodarki, mające wpływ na podejmowane inwestycje i decyzje odnośnie ekspansji na nowe rynki. Wspólnie zastanawiamy się, jak sprostać wyzwaniom, jak się dostosować do zmian, a nawet jak kreować te, które są najbardziej pożądane.

Kolejną częścią konferencji była prezentacja Marcina Mrowca, koordynatora makroekonomicznego Europejskiego Kongresu Finansowego, który okiem ekonomisty przedstawił perspektywę wzrostu gospodarczego oraz zależności pomiędzy wysokością inflacji, wartością złotego a polskim eksportem. Podczas następnego panelu odbyła się dyskusja dotycząca obecnej sytuacji gospodarczej i jej wpływu na podejmowanie decyzji inwestycyjnych.

Małopolskie Forum Obsługi Inwestora i Eksportera organizowane jest w ramach projektu „Power up your Business in Małopolska 2”.

#StartUP Małopolska już po raz dziesiąty

Trwa 10. edycja programu akceleracyjnego #StartUP Małopolska. Uczestniczy w niej 8 młodych małopolskich firm z branż innowacyjnych, które już od paru tygodni skupiają się na rozwijaniu swoich kompetencji, poszukiwaniu inspiracji i doskonaleniu umiejętności marketingowych.

Już pierwsze spotkania pokazały, jak ogromny potencjał drzemie w tej grupie, przed którą nie tylko zajęcia warsztatowe, ale również sesje mentoringowe i udział w wybranych przez nie wydarzeniach branżowych.

W obecnej edycji uczestniczą Namileo, MindShift Studio, SkateTool App, Natalia Woda Art Project Development, SkateTool App, Dolina Czeremchy, Booknow.com.pl i Red Noses Production House. To kolejna grupa młodych przedsiębiorstw, które dołączą do grona ponad 60 firm poddanych już we wcześniejszych latach procesowi akceleracyjnemu w ramach programu #StartUP Małopolska wdrażanemu przez Województwo Małopolskie. Program jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej.

Innowacje. Nie ma nic piękniejszego na świecie!

Olkusz, zwany także Srebrnym Miastem, 17 listopada był miejscem dyskusji o innowacjach społecznych. Była to zarazem trzecia, ostatnia konferencja regionalna z cyklu „Innowacyjna Małopolska”. Wydarzenie odbyło się w muzeum Podziemny Olkusz.

Punktem kulminacyjnym konferencji była dyskusja poświęcona doświadczeniom i wyzwaniom, jakie towarzyszą tworzeniu i realizowaniu innowacji społecznych. Jolanta Fień, prezeska Zarządu Fundacji APROBATA opowiedziała np. o wózku zakupowym umożliwiającym zrobienie zakupów w sklepie wielkopowierzchniowym opiekunom dziecka z niepełnosprawnością ruchową. Rozwiązanie to pozwala na utrzymanie spionizowanej i bezpiecznej postawy ciała u dziecka.

W Oświęcimiu, podczas drugiej konferencji (27 października) dyskutowano o innowacyjnej gospodarce komunalnej. Innowacjom poświęcone było również pierwsze spotkanie, które odbyło się 12 października w Dostońcu, małej miejscowości w powiecie miechowskim.

Tydzień Przedsiębiorczości w Małopolsce

190 wydarzeń, 40 partnerów, 20 miejscowości. Tak wyglądała małopolska odsłona Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości. Trzynasta edycja tego niezwykle wydarzenia odbyła się od 14 do 20 listopada. Oficjalnie zainaugurowano ją 14 listopada podczas Spotkania Młodego Biznesu w Ośrodku Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora CRICOTEKA, zorganizowanego przez Województwo Małopolskie.

Spotkanie, które otworzył Józef Gawron, wicemarszałek Małopolski, odbywało się pod hasłem „Balans w biznesie”. Nieprzypadkowo więc poruszano tematy związane z radzeniem sobie ze stresem, umiejętnościami sprostania trudnym wyzwaniom stawianym współczesnej przedsiębiorczości czy harmonijnego i skutecznego zarządzania zespołem.

Psycholog biznesu Monika Reszko skupiła się na przedstawieniu przyczyn prowadzących do osiągnięcia sukcesów w biznesie lub rzutujących na niepowodzenia. Szczególną uwagę zwróciła na sposób zarządzania firmą, na fazy jej rozwoju oraz na rolę priorytetów wybieranych przez przedsiębiorców, tak mocno rzutujących na pomyślny rozwój działalności gospodarczej.

Nad sprawdzonymi metodami prowadzenia firmy pochylił się kolejny ekspert. Michał Śliwiński - CEO & founder at Nozbe - swoją prelekcję oparł na wieloletnim doświadczeniu prowadzenia firmy w sposób praktycznie w pełni zdalny. Michał wielokrotnie zwracał uwagę na przewagę zaufania nad kontrolą w stosunkach między partnerami i współpracownikami. To właśnie w tym upatrywał recepty na sukces.

Ostatni z prelegentów, Filip Małek - Co-founder at HR Hints & Cul-

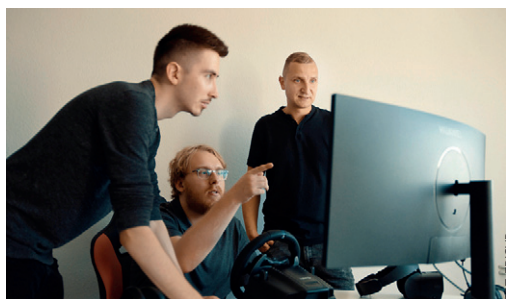
tury - poszukiwał z kolei odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób radzić sobie ze stresem. Nie przedstawił jednak gotowych, w pełni skutecznych recept rozwiązyjących ten problem, ale zaprezentował kilka sposobów - relacje między ludźmi, umiejętność odpoczynku - które pomagają neutralizować wpływ stresu na życie zawodowe i osobiste.

Świat biznesu nie może się jednak obyć bez świata kultury. Ten zaś świetnie promowała wiolonczelista Agnieszka „KOVA” Kowalczyk, wykonując nieszablone i energetyczne aranżacje znanych standardów muzyki filmowej i rockowej. Oczywiście, spotkanie dostępne było również za pośrednictwem łącza online.

EpicVR. Wirtualna rzeczywistość w biznesie. Oni wiedzą, jak ją wykorzystać!

Paulina Szymczewska

Ponad 5 mln zł - taką kwotę dofinansowania z Unii Europejskiej otrzymała krakowska spółka EpicVR na realizację bardzo zaawansowanego projektu związanego z technologią „Metaverse”. - Pozyskanie tego dofinansowania to jeden z największych sukcesów naszej firmy - podkreśla Adrian Łapczyński, założyciel i szef EpicVR.

W dzisiejszym świecie rozwój nowoczesnych technologii nikogo nie dziwi, a technologie VR i AR mają ogromny potencjał rozwojowy (VR - virtual reality, czyli wirtualna rzeczywistość; AR - augmented reality, tj. rozszerzona rzeczywistość). Cieszą się one rosnącym zainteresowaniem w coraz większej liczbie branż. Coraz więcej firm wykorzystuje wirtualną rzeczywistość choćby jako narzędzie do szkolenia pracowników czy poprawy efektywności pracy. Bardzo prędko rozwija się również rynek gier VR.

Z Values Reports wynika, że globalna wartość rynku VR/AR do 2030 r. wzrośnie ponad 30-krotnie w porównaniu z rokiem 2020. Można śmiało powiedzieć, że roz-

wiązania VR/AR są przyszłością ludzkości. Szacuje się, że w ciągu najbliższych ośmiu lat ponad 23 mln miejsc pracy na całym świecie zostanie wzmocnionych właśnie przez technologie VR/AR.

Oczywiście ogromny potencjał i możliwości rozwoju w tej dziedzinie dostrzegają również polskie start-upy oraz studia gamingowe. A najbardziej cieszy fakt, iż wśród tych szczególnie wyróżniających się nie zabrakło firmy z Małopolski, z Krakowa.

Spółka EpicVR, bo o niej mowa, to doświadczony producent gier Virtual Reality oraz twórca technologii i aplikacji VR/AR. Ma na swoim koncie już ponad 50 zaawansowanych projektów stworzonych dla klientów biznesowych. Może się pochwalić współpracą z tak znanymi markami i firmami, jak m.in.: Allegro, Toyota, Mitsubishi Motors, FedEx, Procter&Gamble, Rossmann, Arcekor-Mittal, Compensa, LG czy PGE.

- Czym się zajmujemy? W największym skrócie: przenosimy fragmenty realnego świata do świata wirtualnego po to, by osoby w tym wirtualnym świecie mogły łatwiej się uczyć i ćwiczyć różne rzeczy, których trenowanie w świecie rzeczywistym jest drogie lub ryzykowne - wyjaśnia CEO EpicVR. I dodaje, że za przykład mogą tu posłużyć choćby aplikacje VR stworzone dla Lotniczej Akademii Wojskowej, dzięki którym personel pokładowy może ćwiczyć sytuacje awaryjne lądowania na wodzie lub pożaru na pokładzie samolotu.

Metodyczna praca krok po kroku

A wszystko zaczęło się w 2008 roku... - Wtedy właśnie zainteresowałem się produkcją filmową. To były filmy 2D - opowiada Adrian Łapczyński. - Kilka lat później zaczęły do mnie docierać informacje, że na świecie kręci się filmy w technologii 360, które można potem oglądać w goglach VR. Było to wówczas zupełną nowością, a gogle VR były jeszcze na etapie prototypów, nie były tak powszechnie dostępne jak dziś.

W 2012 i 2013 r. Adrian Łapczyński zainteresował się właśnie filmami 360. Zorganizował sprzęt i ludzi, którzy znali się na nagrywaniu tego typu filmów. Tak narodziło się EpicVR. - Udało mi się znaleźć kilku klientów, którzy skorzystali z nagrań 360 stopni. Stopniowo, z biegiem lat klienci zaczęli również pytać o interaktywne aplikacje wirtualnej rzeczywistości. Firma powoli rosła - wspomina szef EpicVR.

Jak zaznacza, ciężka, metodyczna praca krok po kroku wykonywana każdego dnia przelożyła się na biznesowy sukces. Obecnie EpicVR to najbardziej doświadczony polski VR Software House i Start-up VR, tworzący skuteczne kampanie VR i najlepsze filmy 360 w naszym kraju. - Jesteśmy ekspertami w branży. Klienci cenią nasze doświadczenie. Dlatego udało nam się nawią-

zać współpracę z tak wieloma dużymi, znanymi firmami - mówi Adrian Łapczyński. - Tym, co nas wyróżnia, jest również kreatywność - dodaje.

To właśnie, w połączeniu z długim stażem na rynku, daje EpicVR przewagę nad konkurencją oraz innymi podmiotami, które dopiero rozpoczynają przygodę z technologią VR/AR. Od początku swojej działalności krakowska firma stworzyła wiele projektów. Jej rozwiązania komercyjne to m.in.: zaawansowane systemy szkoleniowe wirtualnej i rozszerzonej rzeczywistości, gry szkoleniowe VR, systemy VR do pracy zdalnej, szkolenia VR dla lotnictwa i medycyny czy też narzędzia VR+AR ułatwiające sprzedaż i wspierające marketing oraz gry VR.

Od edukacji po „Metaverse”

2022 rok jest dla EpicVR wyjątkowo dobry. Fundusz inwestycyjny STATUS GAMES zainwestował w spółkę 1,2 mln zł. Wśród największych jej sukcesów należy również wymienić podpisanie umowy na finansowanie z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju - w ramach projektu „Innowacyjne samouczące narzędzie ułatwiające projektowanie trybu multiplayer w aplikacjach VR” krakowska firma otrzymała 5 mln zł na stworzenie narzędzia dedykowanego twórcom i użytkownikom „Metaverse”. Dodatkowo nowe fundusze umożliwiły spółce rozpoczęcie prac nad VR-ową adaptacją gry „Builder Simulator” oraz autorskim, survivalowym projektem „Reptile Park”.

- Jesteśmy świadomi oczekiwań rynku, dlatego naszym kolejnym celem jest realizacja wizji „Metaverse” i wkroczenie z przymiotem do branży gamingowej. Adaptacja „Builder Simulator” pozwoli nam przybliżyć do siebie szeroką grupę odbiorców tej gry i w przyszłości lepiej rozgłosić projekt „Reptile Park” - zaznacza Adrian Łapczyński.

Aktualnie EpicVR skupia się również na wykorzystaniu potencjału edukacyjnego w dziedzinie Virtual Reality, rozwijając swoje aplikacje szkoleniowe. Ponadto pracuje m.in. nad tworzeniem autorskich gier VR, a także aplikacji na rzecz opieki zdrowotnej i rehabilitacji (dodajmy, że szkolenia, opieka zdrowotna i branża gier to trzy najlepiej rozwijające się w tej chwili gałęzie tej branży).

- Chcemy kontynuować naszą pracę z kolejnymi partnerami. Industry 4.0 to przyszłość, a z naszym doświadczeniem w tej dziedzinie mamy potencjał stać się prekursorem co najmniej na polskim rynku VR. Stąd też realizacja szkoleń VR i edukacja pozostanie nieodłączną częścią naszej pracy - podkreśla szef EpicVR.

Dodajmy na koniec, że w niedalekiej przyszłości krakowska spółka ma w planach wejście na giełdę; w pierwszej kolejności ma to być NewConnect.

Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego

- **Zapewniamy** pomoc finansową, inwestycyjną, doradczą i szkoleniową.
- **Tworzymy** korzystne warunki do prowadzenia biznesu.
- **Wspieramy** ideę zrównoważonego rozwoju i działań w obszarze CSR.

Od prawie trzech dekad działamy na rzecz rozwoju i wzrostu konkurencyjności małopolskich firm.

W tym szczególnym czasie życzymy Państwu radosnych, spokojnych i pełnych nadziei Świąt Bożego Narodzenia. A nadchodzący Nowy Rok niech przyniesie radość i spełnienie w życiu osobistym i zawodowym.

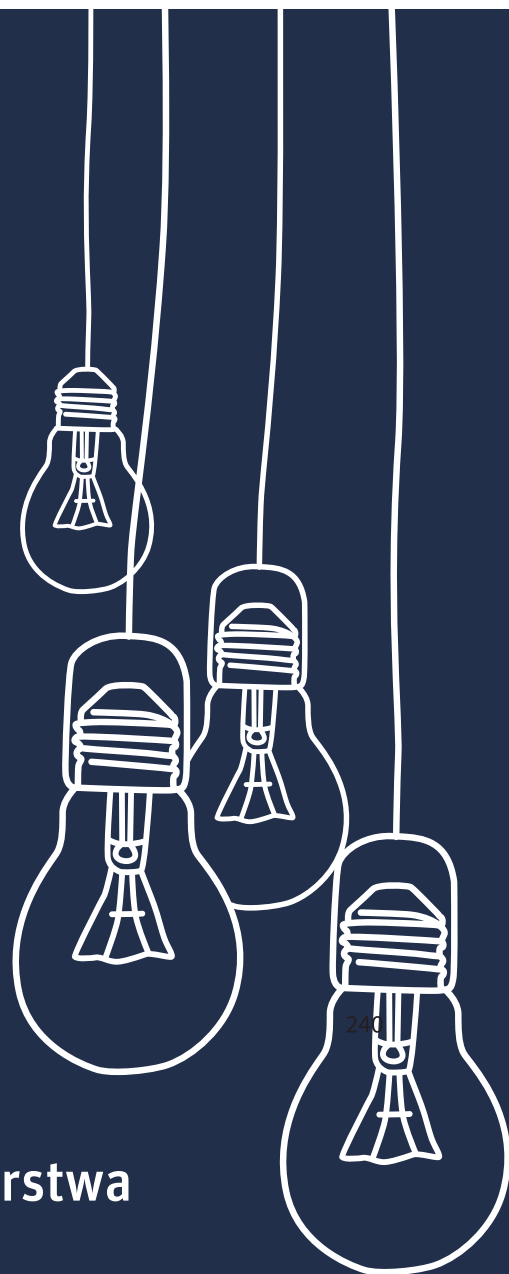
maRR

Małopolska Agencja
Rozwoju Regionalnego SA

PUNKT INFORMACYJNY KRAKOWSKIEGO PARKU TECHNOLOGICZNEGO

Sądecka Izba Gospodarcza
ul. Zielona 27, Nowy Sącz

- doradzamy, jak uzyskać ulgę podatkową w ramach Polskiej Strefy Inwestycji
- pomagamy w rozwoju Twojego przedsiębiorstwa
- wspieramy proces inwestycyjny
- organizujemy szkolenia, konsultacje, spotkania branżowe

**Potrzebujesz wsparcia?
Krakowski Park Technologiczny zaprasza!**

tel. 531 660 340, www.kpt.krakow.pl